

Kommunstyrelsen

Handläggare, titel, telefon
Johan Alberth, utredare
011-15 21 38

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Departementspromemoria Avskaffande av systemet med etableringslotsar (Ds 2015:26)

(Ert dnr: A2015/1383/IU)

Sammanfattning

Norrköpings kommun är i grunden positiv till förslaget om avskaffande av etableringslotsar. Kommunen instämmer i departementspromemorians bedömning att den otydlighet och förvirring som på vissa håll förekommit förväntas försvinna samt att det förväntas bidra till en tydligare ansvarsfördelning mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. Då nyanlända ofta är i behov av stöd och hjälp i frågor av social och praktisk karaktär önskar kommunen dock klarhet i hur detta arbete som etableringslotsarna till stor del genomförde kommer att utformas när dessa lotsar inte längre finns. Kommunen önskar därför en tydligare ekonomisk konsekvensanalys av förslaget.

Synpunkter om konsekvenser för kommunen

Kommunen är positiv till förslaget

Norrköpings kommun instämmer i departementspromemorians huvudsakliga bedömning av etableringslotsarna och vill understryka vikten av att otydligheten i ansvarsfördelningen mellan Arbetsförmedlingen och andra myndigheter samt kommunen minskar, så som departementspromemorian Ds 2015:26 beskriver.

Kommunen befarar ökat tryck på samhällsorientering, sfi och den kommunala bostadssamordningen

De delar inom vilken Norrköpings kommun ser att föreliggande förslag kan ha konsekvenser för kommunen är inom samhällsorientering, sfi och bostadssamordning. Kommunen befarar att dessa verksamheter kommer att uppleva ett ökat tryck då ett behov som tidigare uppfylldes av etableringslotsar gällande hantering av frågor av social och praktisk karaktär

fortfarande kvarstår. Kommunen ser att det finns en utmaning med att ombesörja detta behov med de resurser som nu finns tillgängliga.

I den kommunala kontakt som skett med etableringslotsar inom ramen för arbetet med samhällsorientering har kommunen både positiva och negativa erfarenheter. Inom arbetet med samhällsorientering är det dock tydligt ett behov av socialt stöd bland deltagarna har ökat efter uppsägningen av avtalen med etableringslotsarna. Det innebär att personal utöver sina ordinarie arbetsuppgifter ofta får ägna sig åt att hjälpa till med frågor av social och praktisk karaktär.

Norrköpings kommunala bostadssamordning menar också att etableringslotsarna varit drivande i nyanländas bostadsangelägenheter och lagt ned tid och resurser i denna fråga. När etableringslotsarnas resurser försvinner kan därför bostadssamordningen förvänta sig ett ökat tryck med individer som söker ökad hjälp om bostadsfrågor.

Kommunen får hantera frågor av social och praktisk karaktär i högre utsträckning trots färre samlade statliga och kommunala resurser

I departementspromemorian Ds 2015:26 framgår att etableringslotsarna haft uppgiften att fungera som socialt stöd samt att bidra till att den nyanlände får information för att han eller hon ska kunna fatta relevanta beslut för sin framtid. Samtidigt står det att "... etableringslotsarna i större omfattning än avsett hanterat frågor av social och praktisk karaktär...".

Oavsett etableringslotsarnas huvudsakliga syfte menar Norrköpings kommun därför att etableringslotsarna har lagt ner stora resurser på att bistå nyanlända inom frågor av social och praktisk karaktär gällande exempelvis boendefrågor. Detta indikerar att de etableringslotsar som fungerade fyllde en viktig funktion som socialt och praktiskt stöd för den nyanlände.

Norrköpings kommun vill därför betona att en möjlig konsekvens av att ta bort etableringslotsar kan vara att ett nödvändigt arbete med socialt stöd och hantering av frågor av social och praktisk karaktär förväntas bedrivas med färre samlade statliga och kommunala resurser.

I avsnittet om *konsekvenser för Arbetsförmedlingen* i departementspromemorian framgår det att:

Förslaget innebär att nyanländas efterfrågan på praktiskt stöd kan öka i början av etableringsprocessen. Det ingår i myndighetens [Arbetsförmedlingens] serviceskyldighet enligt förvaltningslagen (1986:223) att i dessa fall guida den nyanlände till rätt myndighet eller till kommunen.

Vidare betonas kommunens ansvar i etableringen och kommunens ansvar i att stödja och vägleda enskilda i frågor av social och praktisk karaktär. Även om kommunerna, som betänkandet understryker, hela tiden haft det huvudsakliga ansvaret för detta arbete kvarstår fortfarande det faktum att

Kommunstyrelsen

2015-06-23

Vårt diarienummer
KS 2015/0572

etableringslotsarna inom ramen för sina resurser tagit sig an dessa uppgifter. Ett avskaffande av etableringslotsarna innebär därför sannolikt att det sociala stöd och hantering av frågor av social och praktisk karaktär som etableringslotsarna erbjudit övertas av en annan instans. Allt annat lika innebär detta att en större arbetsbelastning läggs på denna eller dessa instanser utan att resurser tillförs. Eftersom kommunerna har det formella ansvaret för detta arbete kan det antas att det är kommunerna som får denna belastning.

Norrköpings kommun vill därför betona vikten av att tydliggöra Arbetsförmedlingens vidare uppdrag när det gäller att tillhandahålla socialt stöd till nyanlända som många gånger är en grupp i stort behov av detta. Kommunen vill också betona vikten av att förtydliga ansvarsförhållandena mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna i denna fråga och på vilket sätt Arbetsförmedlingens serviceskyldighet kommer att implementeras.

Kommunen önskar tydligare utredning av de ekonomiska konsekvenserna

Med bakgrund i det ovan anförda anser Norrköpings kommun att det inte genomförts en tillräcklig utredning av de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna. Norrköpings kommun önskar därför se en tydligare konsekvensanalys för kommunerna av föreliggande lagförslag. I en sådan konsekvensanalys bör det framgå hur etableringslotsarnas arbete i framtiden ska bedrivas, vilken aktör som förväntas överta deras arbete och var man lägger de resurser som frigörs av denna förändring.

Kommunen är av den uppfattning att en tydligare konsekvensanalys som den beskriven ovan har möjligheten att minska otydligheten mellan Arbetsförmedlingen och andra myndigheter, inklusive kommunen, ytterligare.

NORRKÖPINGS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Kikki Liljeblad
ordförande

Helena Nöid
kommunsekreterare